STERVEN DE INDIANEN UIT?

DOOR

C. H. DE GOEJE

Kom in de Oost, en ge bemerkt u te bevinden in een land van Inlanders waar wat Europeanen en andere rassen door heen zijn gesprenkeld; de Europeaan heeft alleen zijn stempel gedrukt op de staatsinrichting en groote bedrijven en heeft er gebouwen geplaatst, spoorwegen aangelegd enz., naar zijn stijl. Kom daarentegen in de West, en het mag mooi zijn, als ge een enkel maal te Paramaribo eenige Indianen ziet, die op bezoek in de stad zijn. Te New York, Rio de Janeiro, Buenos Ayres en op vele andere plaatsen, is geen enkele Indiaan meer te bespeuren, terwijl toch nog slechts 5 eeuwen geleden, de Indianen de uitsluitende bewoners van geheel Amerika waren.

Het heet, dat het roode ras niet bestand is geweest tegen de ziekten en de sterke drank die de Europeaan medebracht, dat hun jachtterreinen hun zijn afgenomen en dat ook velen door oorlog en hardhandige behandeling te gronde zijn gegaan. Een en ander is ongetwijfeld waar voor sommige streken.

Maar toch: de Indiaansche bevolking van Amerika, ten tijde der ontdekking bij benadering 40 tot 50 millioen zielen, had in 1910 nog een sterkte van 15 à 16 millioen (hoofdzakelijk in het Westen van Zuid-Amerika, in Centraal-Amerika en Mexico). Dat is wel een afname, maar nog geen uitsterven ¹⁾.

Het aantal der Karaïben in Suriname is thans ongeveer stabiel ²⁾.

Volgens een onlangs verschenen artikel ³⁾, is in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, de doorlopende vestiging van blanken eerst in 1600—1620 begonnen. Een eeuw geleden taxeerde

¹⁾ K. Sapper, Die Zahl und die Volksdichte der Indianischen Bevölkerung in Amerika vor der Conquista und in der Gegenwart. Proc. XXI Int. Congr. Amer., The Hague 1924.

²⁾ W. Ahlbrinck, Encyclopaedie der Karaïben, Verh. K. Ak. Wet. Amsterdam 1931, p. 194.

³⁾ G. Nestler Tricoche, Les Peaux-Rouges d'aujourd'hui aux Etats-Unis (Une mise au point). Revue anthropologique XLIV, Paris 1934.

men het aantal Indianen op minder dan 300.000; in 1860 bedroeg het 254.000 en liep daarna met schommelingen op tot 317.000 in 1932. De schrijver zegt dan: „Van waar komt de legende der ontvolking? Naar onze bescheiden meening, vindt ze haar oorsprong in het feit, dat de indiaansche stammen, meer en meer afgezonderd in de Reservaties, niet meer op den voorgrond treden gelijk eertijds. Daarbij voegen zich de geschiedenissen van slechte behandeling, verwoestingen door toring, de zoogenaamde slachtingen der oorlogen tegen de Indianen; en ook redeneering naar analogie van hetgeen is voorgevallen in andere koloniën waar de schadelijke werking van de beschaving zich heeft laten voelen”.

Wat echter wel geschiedt, is, dat de Indianen hun eigen zeden, gewoonten en opvattingen, hun stamverband, wijze van voeden, hun kosmologie en religie kwijtraken naarmate ze die van de blanken overnemen. Als ze tenslotte ook hun taal vergeten, zijn ze rijp voor een geheel versmelten met de geïmmigreerde bevolking.

In het Nederlandsch gebied is dat alles te zien. Op de Bovenwindsche Eilanden zijn de Indianen, die er blijkens het plaatselijk onderzoek van de Josselin de Jong (1922) gewoond moeten hebben, verdwenen. Op de Benedenwindsche Eilanden ziet men nog mensen van duidelijk Indiaansch type. In Suriname zijn er Indianen die negerbloed hebben opgenomen en onvermengde Indianen. De Indianen van het benedenland hebben daar nog in hoofdzaak hun oude leefwijze behouden; in Britsch Guyana begint dit te verdwijnen ¹⁾. Nabij de Zuidgrens van Suriname hebben de Indianen wel messen, kralen enz., ook ziekten, van Europeesche herkomst, maar leven ze overigens nog geheel in oer-toestand. Hoewel: generaal Rondon vertelde mij, dat hij (1927) in een Trio-dorp een Ojana aantrof, die vertelde, dat hij Paramaribo of Cayenne kende en in gebroken Fransch mededeelde, dat hij niet zoo maar een kapitein was, doch „colonel”!

¹⁾ Brief van wijlen Dr. W. E. Roth, 7 Maart 1933, in *The Guiana Leaflet*, July 1, 1933: „You must not be astonished to learn that, throughout the Rupununi district, and even further South, the sewing machine is no unusual article of domestic furniture; no more lovely pattern-plaited baskets are obtainable, their place being taken by German shoddy goods or kerosine tins. It is now very difficult to get Indian spun cotton thread; they are making use of rough English-manufactured cotton (?) flax (?) to plait their hammocks. They have guns, horses and cattle, and hence are well able to look after themselves; their childhood is passed. And evil has followed in the wake of clothes; horses are run in Georgetown by and for Indian women. It is all a sad story....”